

**МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ, ТОРГІВЛІ
ТА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ
(Мінекономіки)**

НАКАЗ

23.02.2021

№ 357

Київ

Про затвердження Положення про функціональну підсистему забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення єдиної державної системи цивільного захисту

Відповідно до статті 9 Кодексу цивільного захисту України, пункту 2 постанови Кабінету Міністрів України від 11 березня 2015 року № 101 “Про затвердження типових положень про функціональну і територіальну підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту” та пункту 7 Положення про єдину державну систему цивільного захисту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 09 січня 2014 року № 11,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Положення про функціональну підсистему забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення єдиної державної системи цивільного захисту, що додається.
2. Відділу мобілізаційної підготовки та цивільного захисту забезпечити подання цього наказу в установленому порядку на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.
3. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

Міністр

Ігор ПЕТРАШКО

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства розвитку
економіки, торгівлі та сільського
господарства України

З мого роз'яснення № 357

ПОЛОЖЕННЯ
про функціональну підсистему забезпечення санітарного
та епідемічного благополуччя населення
єдиної державної системи цивільного захисту

1. Це Положення визначає основи створення функціональної підсистеми забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення єдиної державної системи цивільного захисту, її склад, завдання та рівні.

2. У цьому Положенні термін “функціональна підсистема забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення” (далі – функціональна підсистема) вживається у значенні складової частини єдиної державної системи цивільного захисту, до якої входять органи управління та підпорядковані їм сили цивільного захисту, підприємства, установи та організації, що належать до сфери управління Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів (далі – Держпродспоживслужба) і виконують завдання цивільного захисту.

Інші терміни вживаються у значеннях, наведених у Кодексі цивільного захисту України, Законі України “Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення”, Положенні про єдину державну систему цивільного захисту, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 09 січня 2014 року № 11, типових положеннях про функціональну і територіальну підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 11 березня 2015 року № 101.

3. Метою створення функціональної підсистеми є захист населення і територій від надзвичайних ситуацій у мирний час та в особливий період.

4. Завданнями функціональної підсистеми є:

1) здійснення заходів цивільного захисту у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення;

2) забезпечення готовності підпорядкованих сил і засобів до дій, спрямованих на запобігання виникненню та реагування на надзвичайні ситуації, що становлять загрозу санітарному та епідемічному благополуччю населення, здійснення заходів щодо запобігання виникненню таких ситуацій або небезпечних подій;

3) організація та проведення моніторингу і прогнозування виникнення надзвичайних ситуацій та їх розвитку, визначення ризиків виникнення надзвичайних ситуацій у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення;

4) своєчасне і достовірне інформування заінтересованих органів виконавчої влади та населення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій на підприємствах, в установах та організаціях, що належать до сфери управління Держпродспоживслужби;

5) проведення рятувальних та інших невідкладних робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення;

6) забезпечення планування заходів цивільного захисту у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення;

7) організація та проведення навчань (тренувань) з підготовки органів управління функціональної підсистеми та підпорядкованих їм сил цивільного захисту, які проводяться згідно з планом основних заходів цивільного захисту Держпродспоживслужби на відповідний рік;

8) розроблення та здійснення заходів, спрямованих на забезпечення сталого функціонування Держпродспоживслужби, її територіальних органів,

підприємств, установ та організацій, що належать до сфери її управління, в особливий період;

9) навчання населення щодо поведінки та дій у разі виникнення надзвичайних ситуацій у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення;

10) здійснення заходів щодо укриття працівників Держпродспоживслужби, її територіальних органів і підприємств, установ та організацій, що належать до сфери її управління, у захисних спорудах цивільного захисту;

11) участь у розробленні та забезпечення виконання галузевих програм і планів з питань цивільного захисту;

12) створення, раціональне збереження і використання резерву матеріальних ресурсів, необхідних для запобігання і реагування на надзвичайні ситуації, що становлять загрозу санітарному та епідемічному благополуччю населення;

13) виконання інших завдань щодо забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення, визначених законодавством.

5. Безпосереднє керівництво функціональною підсистемою здійснює Голова Держпродспоживслужби.

6. До складу функціональної підсистеми входять органи управління та підпорядковані їм сили цивільного захисту, підприємства, установи та організації, що належать до сфери управління Держпродспоживслужби і виконують завдання цивільного захисту.

7. Органами управління функціональної підсистеми є:

на державному рівні – Держпродспоживслужба та підрозділ з питань цивільного захисту у складі її апарату;

на регіональному рівні – територіальні органи Держпродспоживслужби;

на об'єктовому рівні – керівники підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління Держпродспоживслужби, а також підрозділи (посадові особи) з питань цивільного захисту.

8. Для забезпечення управління, координації дій органів управління та підпорядкованих їм сил цивільного захисту, здійснення цілодобового чергування і забезпечення збору, оброблення, узагальнення та аналізу інформації про обстановку в районах виникнення надзвичайних ситуацій функціонують:

на державному рівні – чергова служба Держпродспоживслужби;

на регіональному рівні – чергові служби територіальних органів Держпродспоживслужби;

на об'єктовому рівні – чергові (диспетчерські) служби підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління Держпродспоживслужби (у разі їх утворення).

Для забезпечення сталого управління у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення та реалізації функцій, передбачених на особливий період, Держпродспоживслужбою використовується державна система пунктів управління.

9. Для управління функціональною підсистемою використовуються телекомунікаційні мережі загального користування і спеціального призначення, а також державна система урядового зв'язку.

10. До сил цивільного захисту функціональної підсистеми належать:

об'єктові аварійно-рятувальні служби (у разі їх утворення);

об'єктові формування цивільного захисту;

об'єктові спеціалізовані служби цивільного захисту (у разі їх утворення);

добровільні формування цивільного захисту.

11. Залучення сил цивільного захисту функціональної підсистеми до ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій здійснюється згідно з планами реагування на надзвичайні ситуації, планами взаємодії органів управління та сил цивільного захисту в разі виникнення надзвичайних ситуацій, а також планами локалізації і ліквідації наслідків аварій.

12. Залежно від масштабів і особливостей надзвичайної ситуації, що прогнозується або виникла, для функціональної підсистеми встановлюється один із таких режимів функціонування:

- повсякденного функціонування;
- підвищеної готовності;
- надзвичайної ситуації;
- надзвичайного стану.

Режими функціонування функціональної підсистеми встановлюються відповідно до статей 11–15 Кодексу цивільного захисту України, заходи з їх реалізації визначаються відповідно до Положення про єдину державну систему цивільного захисту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 09 січня 2014 року № 11.

13. Основними завданнями, що виконуються функціональною підсистемою, є:

1) у режимі повсякденного функціонування:

забезпечення моніторингу, спостереження, лабораторних досліджень, здійснення державного нагляду (контролю) у межах повноважень Держпродспоживслужби, а також моніторинг небезпечних подій, що можуть призвести до виникнення надзвичайних ситуацій на територіях відповідно до функціонального призначення функціональної підсистеми;

забезпечення здійснення планування заходів цивільного захисту функціональної підсистеми;

розроблення і виконання цільових та науково-технічних програм у межах повноважень Держпродспоживслужби щодо запобігання виникненню надзвичайних ситуацій і зменшення можливих втрат;

здійснення планових заходів щодо запобігання виникненню надзвичайних ситуацій на підприємствах, в установах та організаціях, що належать до сфери управління Держпродспоживслужби, забезпечення безпеки та захисту населення і прилеглих територій від таких ситуацій, а також заходів

щодо підготовки до дій за призначенням органів управління та сил цивільного захисту функціональної підсистеми;

забезпечення готовності органів управління та сил цивільного захисту функціональної підсистеми до дій за призначенням;

організація підготовки фахівців цивільного захисту, підготовка керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів цивільного захисту функціональної підсистеми, навчання населення діям у разі виникнення надзвичайних ситуацій на підприємствах, в установах та організаціях, що належать до сфери управління Держпродспоживслужби;

створення і поновлення матеріальних резервів для запобігання виникненню надзвичайних ситуацій на підприємствах, в установах та організаціях, що належать до сфери управління Держпродспоживслужби, та ліквідації їх наслідків;

визначення ризиків виникнення надзвичайних ситуацій на підприємствах, в установах та організаціях, що належать до сфери управління Держпродспоживслужби;

підтримання у готовності систем оповіщення про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій на підприємствах, в установах та організаціях, що належать до сфери управління Держпродспоживслужби;

2) у режимі підвищеної готовності:

здійснення оповіщення органів управління та сил цивільного захисту функціональної підсистеми, а також інформування працівників підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління Держпродспоживслужби, про загрозу виникнення надзвичайної ситуації та дії в можливій зоні надзвичайної ситуації;

формування Держпродспоживслужбою оперативних груп для виявлення причин погіршення обстановки та підготовки пропозицій щодо її нормалізації;

уточнення (у разі потреби) планів реагування на надзвичайні ситуації Держпродспоживслужби, а також підприємств, установ та організацій,

що належать до сфери її управління, здійснення заходів щодо запобігання їх виникненню;

уточнення та здійснення заходів щодо захисту населення і територій, працівників підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління Держпродспоживслужби, від можливих надзвичайних ситуацій на них;

приведення (у разі потреби) у готовність наявних сил і засобів цивільного захисту функціональної підсистеми, залучення додаткових сил і засобів;

цілодобове чергування (за потреби) членів оперативних груп, сформованих Держпродспоживслужбою;

посилення спостереження та контролю за ситуацією на територіях у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення;

3) у режимі надзвичайної ситуації:

здійснення оповіщення органів управління та сил цивільного захисту функціональної підсистеми, а також населення прилеглих територій про виникнення надзвичайної ситуації на підприємствах, в установах та організаціях, що належать до сфери управління Держпродспоживслужби, та інформування його про дії в умовах такої ситуації;

уведення в дію планів реагування на надзвичайні ситуації Держпродспоживслужби, а також (у разі потреби) підприємств, установ та організацій, що належать до сфери її управління;

призначення керівника робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації та утворення в разі потреби спеціальної комісії з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації відповідно до Кодексу цивільного захисту України, Положення про єдину державну систему цивільного захисту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 09 січня 2014 року № 11;

визначення зони надзвичайної ситуації у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення;

здійснення в межах повноважень Держпродспоживслужби постійного прогнозування зони можливого поширення надзвичайної ситуації та масштабів можливих наслідків;

організація робіт з локалізації і ліквідації наслідків надзвичайної ситуації у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення, залучення для цього необхідних сил і засобів функціональної підсистеми;

своєчасне проведення санітарно-протиепідемічних заходів серед населення в разі виникнення надзвичайних ситуацій;

організація та здійснення контролю за якістю та безпекою харчових продуктів і продовольчої сировини, питної води та джерелами водопостачання під час локалізації і ліквідації наслідків надзвичайної ситуації;

здійснення заходів з метою недопущення негативного впливу на здоров'я населення шкідливих факторів навколишнього природного середовища та наслідків надзвичайних ситуацій, а також умов для виникнення і поширення інфекційних захворювань та харчових отруень;

проведення моніторингу стану навколишнього природного середовища, санітарно-гігієнічної та епідемічної ситуації під час виникнення надзвичайної ситуації та ліквідації її наслідків;

організація та здійснення (у разі потреби) евакуаційних заходів;

організація і здійснення радіаційного, хімічного, біологічного, інженерного та медичного захисту працівників підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління Держпродспоживслужби, від наслідків надзвичайної ситуації;

здійснення безперервного контролю за розвитком надзвичайної ситуації та обстановкою на підприємствах, в установах та організаціях, що належать до сфери управління Держпродспоживслужби, і прилеглих до них територіях;

здійснення інформування органів управління цивільного захисту та населення прилеглих територій про розвиток надзвичайної ситуації

на підприємствах, в установах та організаціях, що належать до сфери управління Держпродспоживслужби, та заходи, що здійснюються.

14. В особливий період функціональна підсистема функціонує відповідно до вимог Кодексу цивільного захисту України та з урахуванням особливостей, що визначаються згідно із Законами України “Про правовий режим воєнного стану”, “Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію”, іншими нормативно-правовими актами.

15. Переведення функціональної підсистеми в режим функціонування в умовах особливого періоду здійснюється відповідно до актів Президента України, Кабінету Міністрів України, плану цивільного захисту Держпродспоживслужби на особливий період та планів цивільного захисту на особливий період підприємств, установ та організацій, що належать до сфери її управління та продовжують роботу у воєнний час і які віднесено до категорій цивільного захисту.

16. Керівництво проведенням аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт під час ліквідації наслідків надзвичайної ситуації об’єктового рівня на підприємствах, в установах та організаціях, що належать до сфери управління Держпродспоживслужби, здійснює керівник робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, який призначається та діє відповідно до статті 75 Кодексу цивільного захисту України.

17. Для безпосередньої організації і координації аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації об’єктового рівня на підприємствах, в установах та організаціях, що належать до сфери управління Держпродспоживслужби, утворюється штаб з ліквідації її наслідків, який є робочим органом керівника робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації. Рішення про утворення та ліквідацію такого штабу, його склад приймає керівник робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації.

18. Роботи, пов’язані з реагуванням на надзвичайну ситуацію об’єктового рівня або усуненням загрози її виникнення, виконують сили цивільного захисту

підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління Держпродспоживслужби, де виникла така ситуація, з наданням їм необхідної допомоги силами цивільного захисту функціональної підсистеми, територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту адміністративно-територіальної одиниці, на території якої розташований такий об'єкт, а також відповідними підрозділами ДСНС, Міноборони, Національної поліції, МОЗ тощо.

До виконання зазначених робіт насамперед залучаються сили і засоби цивільного захисту функціональної підсистеми. У разі виникнення надзвичайної ситуації державного, регіонального та місцевого рівня до виконання цих робіт залучаються сили і засоби цивільного захисту територіальних підсистем єдиної державної системи цивільного захисту, їх ланки.

Залучення сил і засобів цивільного захисту до ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій здійснюється органами управління, яким підпорядковані такі сили і засоби відповідно до планів реагування на надзвичайні ситуації.

19. До робіт із запобігання виникненню надзвичайних ситуацій на підприємствах, в установах та організаціях, що належать до сфери управління Держпродспоживслужби, та ліквідації їх наслідків можуть залучатися на добровільних або договірних засадах громадські об'єднання за наявності в учасників, які залучаються до таких робіт, відповідного рівня підготовки в порядку, визначеному керівництвом такого об'єднання або керівником робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації.

20. Сили цивільного захисту функціональної підсистеми, крім добровільних формувань цивільного захисту, укомплектовуються персоналом (кадрами) та забезпечуються засобами цивільного захисту з урахуванням необхідності проведення робіт в автономному режимі протягом не менше трьох діб.

21. Функціональна підсистема провадить свою діяльність відповідно до планів основних заходів цивільного захисту функціональної підсистеми на рік. Ліквідація наслідків надзвичайних ситуацій здійснюється згідно з планами реагування на надзвичайні ситуації відповідного рівня.

22. Заходи цивільного захисту в особливий період здійснюються відповідно до плану цивільного захисту Держпродспоживслужби на особливий період та планів цивільного захисту на особливий період підприємств, установ та організацій, що належать до сфери її управління та продовжують роботу у воєнний час і які віднесено до категорій цивільного захисту.

23. Заходи щодо проведення цільової мобілізації для ліквідації надзвичайних ситуацій техногенного або природного характеру державного рівня та їх наслідків передбачаються у відповідних планах Держпродспоживслужби, а також підприємств, установ та організацій, що належать до сфери її управління.

**Начальник відділу мобілізаційної
підготовки та цивільного захисту**

Ігор ШАМПРАЙ